

Werklicht

‘We hebben een nieuwe artistieke leider.’

Kees kende de jonge lichttechnicus. Een jaar of wat geleden was hij de stagiaire. Nu was hij lichttechnicus bij een ander toneelgezelschap. ‘We rennen achter de feiten aan, Kees, we doen niks goed en wat we vinden is niet belangrijk.’

De jonge lichttechnicus zag er moe uit. Hij pakte een bier, zuchtte, gooide zijn hoofd achterover, hief tegelijkertijd zijn glas omhoog, opende zijn keelgat en goot het volle glas in een keer leeg in zijn maag.

‘Ik wil het niet meer weten,’ vervolgde hij na een slok die boven het geroezemoes had uitgeklonken. ‘Ik ben gestopt met denken, daar word ik alleen maar boos van.’

Om hun heen was het premièrefeest in volle gang. Kees herkende gezichten. Gezichten die je op elke

première van welk stuk waar dan ook ziet. Op de een of andere manier was hij in het uitnodigingenbestand van dit gezelschap

terechtgekomen. Als hij vrij was en tijd had stuurde hij de bon in. Hij herkende wat er zich in het hoofd van de foeterende jonge lichttechnicus afspeelde. Zijn ziel en zaligheid waren niks meer waard geworden. Zijn gezelschap stond op de helling. Normen en waarden waren weggevaagd. Nieuwe ontbraken nog, waren voor hem onduidelijk of gewoon onvoorstelbaar.

De jongens van het gezelschap stonden verderop. Afzijdig. Ze straalden de matinee van de volgende dag uit, afbreken, een dag vrij, dan toernee. Je kon zien dat hun energie niet in deze voorstelling was gaan zitten maar in iets heel anders.

De voormalige stagiaire goot er nog een naar binnen. ‘Als ik begin te vertellen ga je me niet geloven.’

Kees dacht aan zijn artistieke leiders. Allemaal waren ze gekomen met gevolgen en hofhoudingen. Met nieuwe decorontwerpers en nieuwe zakelijke leiders. En allemaal hadden ze de gezelschappen door elkaar geschud. Van de ene op de andere dag mocht hij zich nergens mee bemoeien maar kreeg hij wel de schuld als een honderd jaar oude schouwburg te klein was.

‘Ik heb het allemaal meegemaakt,’ zei Kees, ‘tegen de tijd dat je gewend bent aan links houden komt er een nieuwe die zegt dat je van de ene op de andere dag weer rechts moet gaan houden.’

‘Zo ver ben ik nog niet.’

‘Wij kregen eens te horen dat we de achterdoeken fout inknoopten.’

‘Heu?’ De jonge lichttechnicus keek verbaasd.

‘Ja, de nieuwe decorontwerper zei dat ik bij het inknoopen moest denken aan architectuur.’

‘Architectuur?’

‘Eerst snapte ik het niet, maar als we alle strikjes op precies dezelfde manier legden vond die man het net architectuur.’

‘Als het publiek daarop gaat letten is er iets mis met de voorstelling en bovendien kan je er een friesje voor hangen.’

‘Wij stoppen nooit meer af.’

‘O ja, jullie doen alleen maar aan open tonelen en technische plafonds.’

schap een tijd van slag,’ bemoedigde Kees, ‘dat zijn jullie nu ook.’

‘Zeg dat wel, het lijkt alsof bij ons de wereld weer plat is geworden, dat die gekken niet weten dat hij rond is.’

‘Hebben jullie nog wel vlees bij de lunch?’

‘Dat wel.’

‘Bij een volgende nieuwe artistieke leider ga ik me niet meer druk maken,’ ze Kees.

‘Laat je je dan maar alles door de strot duwen?’

‘Boosheid leidt tot niks heb ik gemerkt. Je moet accepteren dat er opeens mensen komen die geen tijd willen vrijmaken om draagvlak voor hun artistieke ambitie te kweken.’

‘Dat is stom.’

‘Dat is heel stom. En dat breekt altijd op. Draagvlak

kweken kost heel veel tijd en die is er in hun ogen niet omdat die alleen op de artistieke ambitie zijn gericht.’

Het komt goed!

‘We vinden zelf ook dat het er beter uitziet.’

‘Jullie zijn gek geworden.’

‘Nee hoor, en als onze nieuwe decorontwerper zegt dat ik bij een huisje op het toneel moet denken aan een flonkerende diamant, dan doe ik dat. Op een of andere manier gaat het er wel beter van uitzien.’

‘Ik ga dat soort dingen niet doen, jij bent gek en die vent bij jullie is ook gek.’

‘Natuurlijk is die man gek. Daardoor kan hij zulke mooie decors ontwerpen. Wij kunnen dat niet.’

‘Ik dacht dat dat bij jullie scenografie heette.’

‘Als iemand zich bemoeit met decor, licht, de vormgeving van het programmaboekje, het affiche, kostuums en de samenstelling van een vleesloze lunch heet hij scenograaf. Het is een opgeblazen woord maar ik maak me er niet meer druk om. Het is een modewoord.’

‘Ik hoop dat het snel voorbij gaat,’ zei de jonge lichttechnicus, ‘dat alles weer normaal wordt.’

‘Nee, normaal wordt het pas wanneer je aan de gekte gewend bent geraakt. Na normaal komt een nieuwe gekte. Dan krijg je opeens weer vlees bij de lunch, noemen ze decor misschien wel installatie, spelen we weer tussen poten en onder friezen en weet niemand meer hoe je moet afstoppen. In ieder geval is er weer iets anders gek.’

‘Gekker dan ik nu meemaak kan niet.’

‘Bij de wisseling van een artistieke wacht is een gezelschap

‘Hoe los je dat op?’

‘Aardig zijn. Ook als ze niet aardig tegen jou zijn. Elkaar groeten op de gang. Echte belangstelling voor elkaar hebben.’

‘Is dat nu bij jullie zo?’

‘Mmm, van driekwart van de mensen die bij ons op het kantoor werken weet driekwart van onze jongens niet wie het zijn en wat ze doen en dat is omgekeerd ook zo.’

‘Dat lijkt mij niet goed. Jullie moeten zorgen dat er bij jullie vlees bij de lunch geserveerd wordt. Samen eten helpt.’

‘Nee, de lunch valt onder de scenograaf en die vindt dat ongezond.’

‘Te zwaar decor is ongezond.’

‘Wil je nog bier?’

‘Nee, het komt al naar buiten geklotst. Ik denk dat ik mijn collega’s aan het andere eind eens ga opzoeken.’

Ze gaven elkaar een hand.

‘Dus jij zegt dat het goed komt als ik aardig doe?’

‘Ja,’ zei Toneelknecht Kees, ‘dan komt het goed.’

Hij zag hoe de jonge lichttechnicus vrolijk op zijn sombere ploegje afslingerde. ‘Hé jongens, we moeten alleen maar doen alsof de wereld plat is, wij zijn normaal, we gaan het allemaal meemaken en het komt goed!’ ◀